

АЛБУМ

БЪЛГАРСКИТЕ ХРАМОВЕ В БЕЛОМОРСКА ТРАКИЯ 100 ГОДИНИ СЛЕД НЬОЙСКИЯ ДИКТАТ

Димитър Шалапатов

Идеята да се покажат български православни храмове от Беломорска Тракия в изложба и албум възникна още през 2008 г., когато представях на научна конференция в Кърджали моята студия „Българските християнски селища в Западна Тракия“. Тогава успоредно с доклада ми на мултимедия се показваха снимки от старини в селищата ни в Беломорска Тракия. През 2011 година излезе от печат книгата ми „Българските християнски селища в Западна (Беломорска) Тракия“, богато илюстрирана със снимки от българските земи, останали в пределите на днешна Гърция.

През 2019-а се навършват 100 години от Ньойския договор, който ни лишава от тази изконна българска земя – Беломорска Тракия. Именно по този повод с подкрепата на Община Хасково, която прегърна идеята, се реших да направя изложба на част от фотографираните черкви в този български край, които най-добре са запазили облика си от времето преди век. Успоредно с това изготвих и албум-каталог, за да запазим за бъдните поколения визуално това, което е останало от културното ни наследство там. Имаме храмове, съхранени в автентичния си вид, макар и с малки промени, като тези в селата Башклисе, Каяджик (два храма), Крушово, Караклисе, Янурен, Домуздере, Калайджидере, Еникьой (Ксантийско), Еникьой (Дедеагачко), Бадома, Макри, Доганхисар, Балъкьой („Св. Богородица“ и „Св. Спиридон“), Турбалъкьой, Пишман (останала е само камбанарията в руини), Дервент (три храма), Урумджик, Козлукьой, Дерекьой, Карачкьой, Порто

Лагос, Каракурджали, Кушланли, Мароня, Сачанли (в руини), Манастир (с чешмата „Черковния чучур“ и част от стената на черквата „Св. Богородица“). Други са с промени в конструкцията, като в Чамерен, Денизлер, Чадърли, Софулар, Чобанкьой, Хаджилар. Показвам и храма в село Коюнкьой (Ксантийско), където живеят така наречените българи парепанковци, а също и черквите на българските патриаршески села Комарли, Мараша, Кючуккьой, чиито обитатели продължават да живеят в Гърция. Фотосите са 41 на брой.

Черквата „Св. Атанас“ - 1886 г.,
село Башкелесе (дн. Протокилесе)

Черквата „Св. Георги“ - 1830 г., село Караклисе (дн. Мавроклиси)

Черквата „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ 1859 г.,
село Крушово (дн. Коримвос)

Униатската черква „Св. Димитър“ - 1905 г.,
село Каяджик (дн. Кирияки)

Черквата „Св. Димитър“ - 1845 г., село Калужене (дн. Кирляк)

**Черквата „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ - 1840 г.,
село Янурен (дн. Янули)**

Черквата „Св. Богородица“ - 1835 г., село Доганхисар (дн. Есими)

Черквата „Св. Георги“ - 1806 г., село Дервент (дн. Авас)

Черквата „Св. Димитър“ - 1843 г., село Еникьой (Дедеагачко), дн. Яна

Черквата „Св. Атанас“ - 1888 г., село Турбалъкьой (дн. Пилея)

Черквата „Св. Спиридон“ - XVII-XVIII век, село Балькьой (дн. Мелия)

Черквата „Успение Богородично“⁴¹
1806 г., село Батъкьой (дн. Мелия)

Олтарната част и камбанарията на черквата
„Св. Димитър“-1850 г., село Урумджик (дн. Дорискос)

Черквата „Св. Георги“ - 1879 г., село Чамерен (дн. Пешка)

Черквата „Св. Хараламбий“ - 1868 г.,
село Дервент (дн. Авас)

Черквата „Преображение Господне“ - 1830 г.,
село Козлукьой (дн. Каридия)

Черквата „Св. Илия“ - 1885 г., село Дерекьой (дн. Пандросос)

Черквата „Св. Димитър“ 1904 г.,
село Коюнкьой (дн. Кимерия)

Черквата „Свето Благовещение Богородично“-1859 г., село Еникъой(Ксантийско)(дн. Ставрополи)

Черквата „Св. Никола“ - Порто Лагос

**Черквата „Св. Илия“ - 1830 г.,
село Матък Дервент (дн. Микро Дерво)**

Черквата „Св. Атанас“- село Кючуккьой (дн. Козмио)

Черквата „Св. Йоан Кръстител“ - 1831 г.,
село Денизлер (дн. Пелагия)

Черквата „Св. Димитър“ - 1842 г., село Чадърли (дн. Стрими)

Параклисът „Св. Илия“ - село Карачкьой (дп. Дионн)

Черквата „Св. Анастасия“ - 1833 г.,
село Макри

A photograph of the Church of St. George in Karakurdjali, featuring a prominent white bell tower with a cross on top and a stone church building with a red-tiled roof. The church is surrounded by a fence and greenery under a clear blue sky.

Черквата „Св. Георги“ - 1862 г.,
село Каракурджали (дн. Крофили)

Черквата „Св. Георги“ - 1895 г.,
село Софулар (дн. Аскитес)

Черквата „Св. Георги“ - 1852 г, село Чобанкьой (дн. Сикорахи)

Черквата „Св. Димитър“ - 1857 г., село Калайджидере (дн. Каситера)

Параκлицьт „Св. Спас“ - село Кушпанци (дн. Ксидлагани)

Черквата „Св. Георги“ - село Хаджиляр (дн. Проскенирес)

Черквата „Св. Йоан“ – Мароня

Черквата „Св. Георги“ - село Бадом (дн. Потамос)

Черквата „Рождество Богородично“ - 1844 г., село Домуздере (дн. Нипса)

Черквата „Св. Сотир“ – село Мараша (дн. Марасия)

Черквата „Св. Димитър“ – село Комарли (дн. Комара)

**Останките на черквата „Св. Димитър Солунски“ - 1844 г.,
село Сачанли**

**Чешмата „Черковният чучур“ до църквата „Св. Богородица“
село Манастир (дн. Монастири)**

